

Amendement

Amendement conform art. 33 van het RvO van de raad van de gemeente Harlingen.

Betreft: Raadsvoorstel nummer 8 van de vergadering van 21 maart 2019.

Onderwerp: Armoedebeleid.

De raad van de gemeente Harlingen, in vergadering bijeen op 21 maart 2019,

Kennis te hebben genomen van:

- Het armoedeonderzoek uitgevoerd door bureau KWIZ;
- De door de stuurgroep POSD voorgestelde doelen en uitgangspunten in het preadvies Armoedebeleid;
- De nadrukkelijke uitnodiging tot het indienen van wensen en bedenkingen over de voorgaande twee documenten;
- De vervolgaanpak.

Constaterende dat:

- Het armoedeonderzoek uitgevoerd door bureau KWIZ concludeert dat:
 1. Het gevoerde armoedebeleid weliswaar de gevolgen van armoede vermindert, maar niet direct bijdraagt aan het verminderen van armoede;
 2. Het gevoerde minimabeleid aansluit bij de meeste behoeften van mensen, namelijk een inkomen op het sociaal minimum;
 3. Er diverse minimaregelingen zijn, maar een regeling voor volwassenen om te kunnen sporten of een dagje uit te kunnen wordt gemist;

4. Er diverse verbeteringen mogelijk en wenselijk zijn met betrekking tot:
- de informatievoorziening, zoals:
 - een overzicht van de regelingen, een gemeentegids;
 - het verbeteren van de website van de Dienst NWF met informatie over wat, maar ook over het hoe;
 - vergroten van de telefonische bereikbaarheid van de Dienst;
 - ruimere bereikbaarheids- en openingstijden;
 - één contactpersoon voor de cliënt;
 - duidelijke “route” beschrijving om de juiste informatie te krijgen of het juiste loket te bereiken;
 - verbeteren van de fysieke bereikbaarheid van de Dienst voor de cliënten.
 - de samenwerking en communicatie, zoals:
 - betere samenwerking tussen de Gebiedsteams en de Dienst;
 - betere communicatie en samenwerking tussen de instanties onderling.
 - invoering van nieuwe minimaregeling, zoals een meedoenregeling volwassenen
 - het stimuleren tot werken, zoals:
 - een stimuleringspremie, vergoeding voor reiskosten woon-werkverkeer en overige werkkosten; versimpelen van procedures voor mensen met bijstand die maandelijkse inkomsten hebben.
- De (pre)adviezen van de stuurgroep POSD niet alle conclusies van bureau KWIZ dekken.
- De gemeenteraad van Harlingen tot nu toe nog geen input, wensen en bedenkingen heeft kunnen geven ten aanzien van het huidige armoedebeleid.

Overwegende dat / van oordeel dat:

- armoede een ongewenst verschijnsel is in de samenleving;
- armoede echter een algemeen voorkomend maatschappelijk probleem is;
- niet alleen de negatieve effecten van armoede bestreden dienen te worden, maar dat ook de wortels, de oorzaken van de armoede bijtijds aangepakt dienen te worden. Ook op lokaal niveau;
- de gemeenteraad medeverantwoordelijk is voor het oplossen van het armoedeprobleem;
- de raadspartijen wellicht op onderdelen afwijkende standpunten hebben, maar ook veel overeenkomstige standpunten hebben;
- het armoedebeleid grotendeels door de Dienst SoZaWe Noardwest Fryslân wordt uitgevoerd, maar ook elementen bevat die door de gemeente Harlingen zelf georganiseerd kunnen of moeten worden;
- de stuurgroep POSD, maar ook het College van B&W de wensen en bezwaren van de gemeenteraad serieus zullen meenemen in de verdere uitwerking van het gemeenschappelijke en gemeentelijke armoedebeleid.

Is van mening dat:

- De gemeenteraad van Harlingen betrokken dient te zijn bij de definiëring, organisatie en uitvoering van een efficiënt en effectief armoedebeleid in de gemeente Harlingen;
- Het armoedebeleid in Harlingen goed is, maar ook meer moet zijn dan het verzachten van de scherpe gevolgen van bestaande armoede, maar ook en vooral moet gericht zijn op:
 1. Onderzoek, beschikbaarheid van goede informatie als basis voor het armoedebeleid;
 2. Preventie, het voorkomen van armoede;
 3. Communicatie en gebruik van de regelingen;
 4. Inhoud van de regelingen armoedebeleid en armoedebestrijding;
 5. Uitvoering van armoedebeleid en armoedebestrijding;
 6. Maatregelen van uitkering naar werk;
 7. Maatwerk;
- Alle burgers die recht hebben op regelingen daar ook daadwerkelijk gebruik van moeten kunnen maken;
- Burgers die eenmaal gebruikmaken van dergelijke regelingen geen last mogen hebben van bureaucratische obstakels van de organisatie rondom de uitvoering van het armoedebeleid en bovendien voor langere tijd worden gevolgd en begeleid door bij het weer op orde krijgen van hun financiële situatie;
- Onderstaande wensen en bedenkingen van de gemeenteraad geïnterpreteerd dienen te worden als een opsomming van gemeenschappelijke intenties op weg naar een optimaal armoedebeleid, maar dat de (financiële en rechtmatige) haalbaarheid ervan door de stuurgroep en het College van B&W dient te worden uitgezocht;
- De gemeenteraad het gemeentelijk armoedebeleid uiteindelijk dient vast te stellen , inclusief de financiële consequenties ervan.

Besluit de tekst van het onderhavige raadsbesluit als volgt te wijzigen:

Punt 2 wijzigen in :

2. Kennis te nemen van de door de stuurgroep POSD voorgestelde doelen en uitgangspunten in het preadvies Armoedebeluid en daarover de volgende aanvullende wensen en bedenkingen te uiten:

Onderzoek:

- a) Wens: Onderzoek periodiek de oorzaken van de bestaande armoede om deze middels maatwerkmaatregelen te kunnen aanpakken en oplossen;
- b) Wens: Onderzoek periodiek de bestaande armoede bij burgers die niet in het bestand staan, zoals werkenden in loondienst en zzp-ers in armoede, om ook verborgen armoede te kunnen aanpakken;
- c) Wens: Onderzoek periodiek de effecten van het armoedebeluid bij de betrokken burgers;
- d) Wens: Onderzoek de successen bij andere gemeenten om te ontdekken wat er werkt in de gekozen aanpak en wat er verbeterd kan worden.

Preventie:

- a) Wens: Ontwikkel een actief preventiebeleid ter bestrijding van armoede, gericht op:
 - groeiende en blijvende bewustwording van armoederisico's bij de burgers;
 - nauwe samenwerking met andere maatschappelijke partijen (*gebiedsteams, onderwijs, huisartsen, verenigingen, etc.*) om vroegtijdig afglijden naar armoede te kunnen signaleren;
 - nauwe samenwerking met instanties, zoals woningcorporaties, energiemaatschappijen en zorgverzekeraars, gericht op het zo snel mogelijk signaleren van betalingsachterstanden;
 - informatievoorziening en persoonlijke begeleiding voor burgers in situaties van ingrijpende levensgebeurtenissen, zoals echtscheiding, baanverlies of sterfgevallen ten aanzien van de effecten hiervan op de financiële situatie en voer deze uit.
- b) Wens: Aangezien analfabetisme en laaggeletterdheid, maar ook het zogenaamde digibetisme in veel gevallen leiden tot lager inkomen en wellicht tot armoede is de nadrukkelijke wens om ook in het kader van armoedebestrijding een actief beleid te ontwikkelen en uit te voeren om de negatieve gevolgen van analfabetisme, laaggeletterdheid en digibetisme tegen te gaan.

Communicatie en gebruik van regelingen:

- a) Wens: Bij informatievoorziening over de regelingen, in het kader van de armoedebestrijding, moet voortdurend aandacht zijn voor analfabeten, laaggeletterden en digibeten. Gebruik hierbij de mogelijkheden van auditieve manieren om deze groepen mensen goed te kunnen bereiken.
- b) Wens: Stel een goed informatie-/communicatieplan op ten behoeve van de burgers met daarin alle regelingen die er zijn, maar ook welke voordelen je hebt als je werkt.
- c) Wens: Ontwikkel een "spoorboekje", op papier, digitaal (bijvoorbeeld een app) en in audio met alle relevante informatie voor de burgers die gebruik (willen of moeten) maken van de beschikbare regelingen.

- d) Wens: De burger die recht heeft op één of meerdere regelingen zou deze automatisch moeten krijgen in plaats van (wellicht steeds opnieuw) te moeten aanvragen.
- e) Wens: Zoek naar de samenwerking en eenduidigheid voor de burger. Ontwikkel één loket (de frontoffice), waar deskundigheid en persoonsgerichtheid (maatwerk en klantvriendelijkheid) centraal staat.
- f) Bezwaar: Veel ondernemers kennen de bestaande regelingen en partijen, maar ook de voordelen voor henzelf als zij mensen vanuit de uitkering in dienst nemen niet.
- g) Wens: Stel een goed informatie- en communicatieplan op, gericht op ondernemers, en leg hen uit wat voor hen de voordelen van de bestaande regelingen zijn en met wie zij kunnen samenwerken om mensen weer aan het werk te krijgen en te houden.
- h) Wens: Ontwikkel een goed informatieprogramma om mensen te informeren over andere hulpvoorzieningen, zoals de voedselbank.
- i) Wens: Organiseer regelmatig toegankelijke (dus laagdrempelig) participatie- en informatiemarkten waar burgers hun informatie kunnen halen en zorg ervoor dat ook de werkgevers hierbij betrokken worden en aanwezig zijn.
- j) Wens: Maak als Dienst gebruik van een laagdrempelige digitale zoekplaats voor hulpvraag en aanbod (<https://www.nlvoorelkaar.nl/>). Maak gebruik van wat er in de samenleving al bestaat.

Inhoud van de regelingen armoedebeleid en armoedebestrijding:

- a) Wens: Werk aan maatwerk in plaats van met algemene regels en toepassingen, meer persoons- en situatiegericht.
- b) Wens: Koppel het maatwerk aan het daadwerkelijk netto besteedbaar inkomen per situatie en onderzoek in hoeverre deze koppeling een concrete rol kan spelen bij het bestrijden van de armoede.
- c) Wens: Ontwikkel gemeentelijke regelingen voor bijzondere situaties.
- d) Wens: Ontwikkel 18+ regelingen voor thuiswonende kinderen bij ouders die niet financieel voor hen kunnen zorgen. Via uitbreiding kindpakketten of bijzondere bijstand.
- e) Wens: Compensatie voor chronisch zieken of gehandicapten voor de jaarlijkse eigen bijdrage ziektekosten en die die niet kunnen betalen. Of onderzoek de mogelijkheid deze bij AV Frieso betaalbaar mee te verzekeren.
- f) Wens: Het verlagen van de ziektekostenpremie van de AV Frieso.
- g) Wens: Laat AV Frieso meer keuzemogelijkheden bieden met betrekking tot de door hen aangeboden ziektekostenverzekering.
- h) Wens: Het verhogen van de Individuele Inkomenstoeslag in Harlingen naar het niveau van de buurgemeenten.
- i) Wens: Verstrek (tijdelijke) uitstromers naar werk een bijdrage in de vervoerskosten woon-werkverkeer en overige kosten die gemaakt moeten worden om te kunnen werken.
- j) Wens: Vergoeding van de energiekosten in bijzondere omstandigheden, zoals ziekte of een handicap.

- k) Wens: Betrek de lokale ondernemers en middenstand door met hen afspraken te maken:
 - om geen voedsel meer weg te gooien, maar deze via de voedselbanken beschikbaar te stellen aan de burgers die dit nodig hebben;
 - om voor burgers met een laag inkomen vouchers in natura te hanteren.
- l) Wens: Onderzoek de mogelijkheid om gratis openbaar vervoer te verstrekken aan de burger die dat niet zelf kan betalen.
- m) Wens: Onderzoek de mogelijkheid voor mensen in de bijstand om bij te verdienen door middel van werk of een andere vorm van participatie.

Uitvoering regelingen armoedebeleid en armoedebestrijding

- a) Wens: Om te voorkomen dat geld bedoeld voor participatie verdwijnt in de bodemloze schuldenput zijn participatievoorzieningen in natura nodig. Daarom is de wens om de regelingen zoveel mogelijk om te bouwen naar voorzieningen in natura, voor zover dat al niet gebeurt.
- b) Wens: Hoe meer regels, hoe meer fouten mensen kunnen maken. Dat is geen fraude. Ontwikkel een actief beleid om de betrokkenen te helpen bij het volgen van de bureaucratische regels. Help ze door het bureaucratische bos heen.
- c) Wens: Zie ook hiervoor bij Communicatie en gebruik van regelingen.
- d) Wens: Mensen in armoede hebben last van stress en kunnen ook irrationele dingen gaan doen, waardoor hun vooruitzichten alleen maar verslechteren. Daarom is de wens deze mensen te helpen bij het organiseren van hun eigen (financiële) leven.
- e) Wens: De Dienst moet de mensen, de cliënten opzoeken in plaats van de cliënten naar de Dienst te laten komen. *Voordeel:* Kijk achter de voordeur!
- f) Bedenking: Er is een veelheid aan partijen, organisaties betrokken bij de uitvoering van het armoedebeleid en armoedebestrijding. Dit leidt tot versnippering van de aanpak en de problematiek en is niet effectief. Voorkom dat betrokkenen steeds weer opnieuw een intake moeten doen en allerlei gegevens moeten aanleveren die elders al beschikbaar zijn, bijvoorbeeld bij het gebiedsteam.
- g) Wens: Zie ook hiervoor bij Communicatie en gebruik van regelingen. Samenwerking, vereenvoudiging van de bureaucratie, één-loket-principe, etc.
- h) Wens: In het kader van de toegang tot de regelingen, zijn eenvoudige (kwijtscheldings)procedures wenselijk. Cliënten moeten meer voor de langere termijn worden begeleid en gevolgd en niet gedwongen zijn ieder jaar opnieuw kwijtschelding te moeten aanvragen.

Maatregelen ten behoeve van uitkering naar werk:

- a) Bedenking: De veronderstelling dat werk en/of participatie leidt tot verlaging van de armoede, is nog los van de armoedeval, een niet onderbouwde stelling. Allereerst leidt de stap vanuit de bijstand naar werk in veel gevallen tot een niet-structurele inkomensverbetering (tijdelijke contracten, flex-contracten, lage minimum uurlonen, een zwakke positie op de arbeidsmarkt, etc) en ten tweede is het niet duidelijk hoe participatie anders dan werk leidt tot armoedeverlaging.
- b) Wens: Naar aanleiding van het bezwaar, genoemd onder e. hierboven, onderzoek onder welke voorwaarden de uitstroom van uitkering naar werk leidt tot een verlaging van de armoede en welke aanpassingen in ons armoedebeleid daarvoor noodzakelijk zijn.
- c) Wens: Er moeten daadwerkelijke financiële prikkels zijn voor mensen om te gaan werken. Werken moet daadwerkelijk lonen. Op termijn moeten mensen het perspectief hebben op “echte” banen, dus geen subsidiebanen met het grote risico van terugval in de uitkeringssituatie. Verder is een idee een vorm van beloning een uitstroompremie bij het vinden van werk en/of een (gedeeltelijke) kwijtschelding van de leenbijstand.
- d) Wens: Om de armoedeval te bestrijden of te beperken is een gefaseerde afbouw van het gebruik van de participatieregelingen noodzakelijk. Een afbouwconstructie in combinatie met de uitbreiding van gemeentelijke regelingen in bijzondere situaties. *Zie ook hiervoor bij Inhoud van de regelingen armoedebeleid en armoedebestrijding bij punt c.*
- e) Wens: Goede voorlichting aan mensen die uitstromen naar werk over de gevolgen voor de regelingen en fiscale toeslagen die worden gebruikt. Organiseer bijvoorbeeld een spreekuur hiervoor om betrokkenen te behoeden van ongewenste negatieve financiële consequenties.

Maatwerk:

- a) Wens: Hanteer een goede tool, zoals de minima effectenrapportage van het Nibud, om per situatie, per persoon de koopkracht, de armoedeval en het effect van de gemeentelijke regelingen in kaart te brengen en zo de gepaste maatregelen te kunnen treffen. Maatwerk dus!
- b) Wens: Stimuleer het gebruik van het werkpakket Maatwerk met duidelijkheid waar je recht op hebt en houdt, zoals reiskosten woon-werk.
- c) Wens: Inzetten van individuele begeleiding (budget-, energie-, werk-, etc.) voor iedereen die gebruikt maakt van de regelingen of die in armoede zit. Eén gezin, één begeleider!

Financiële consequenties:

- a) Wens: Vanzelfsprekend zullen de hier bovengenoemde wensen en bedenkingen de nodige financiële consequenties hebben zowel in negatieve zin (extra kosten), maar ook in positieve zin (besparingen). Daarom is de wens om bij de presentatie van het definitief vast te stellen armoedebeleid ook de financiële consequenties ervan aan de gemeenteraad voor te leggen.

Algemeen:

Wens: De gemeenteraad ontvangt graag van de stuurgroep en/of het College van B&W of en hoe bovenstaande wensen en bedenkingen zijn verwerkt in het eindvoorstel.

Indien wensen of bedenkingen niet zijn meegenomen in het eindvoorstel, ontvangt de gemeenteraad hiervan graag de motivatie.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fracties van:

PvdA, CDA, VVD, Harlinger Belang, ChristenUnie, D66, GroenLinks, HOOP en Wad'n Partij.

Ron Leen

Hendrik Sijtsma

Gerrit Jan de Vries

Jappie Saakstra

Marga Liefing

Tjepke van der Pol

Stephanie Geurtz

Johan Erents

Wim Wildeboer

Stemverhouding:

	PvdA	CDA	HB	VVD	WPH	GL	HOOP	D66	CU	Totaal
Voor										
Tegen										

Dit amendement is

- ☐ Aangenomen
☐ Verworpen
☐ Ingetrokken

.....

Raadsgriffier
